

Batterijparken moeten duurzame stroom zo duur mogelijk verkopen

Verzekeren batterijparken dat het licht niet uitgaat in de winter van 2024?
Analyse - 24/12/2022 [Lode Goukens](#) - Leestijd 7 minuten

Batterijparken moeten zorgen dat er voldoende elektriciteit zal zijn. Maar jammer genoeg helpen ze niet bij het terugdringen van de hoge stroomprijzen. Integendeel, batterijparken zijn een deel van het probleem van te hoge stroomprijzen. Subsidies voor batterijparken is investeren in hogere elektriciteitsfacturen.

Dure duurzame energie

Tinne Van der Straeten (Groen) pakte onlangs uit met de mededeling dat batterijparken de winter van 2024 veiligstellen en dat de regering puzzelt aan energiebuffers voor de winters vanaf 2025. Dat klinkt goed, maar batterijparken zijn vooral een manier om duurzame stroom zo duur mogelijk te verkopen. Met leveringszekerheid heeft dat weinig tot niets te maken. Dat is een mooi verhaal voor subsidies en publiek. Maar daarvoor is de capaciteit te gering. Alle batterijparken in gebruik of in aanleg evenaren niet eens de capaciteit van één gas- of kolencentrale.

Batterijparken maken de elektriciteitsrekening voor de bedrijven en huishoudens duurder op twee manieren. Ten eerste door de subsidies via Elia die op de factuur komen. Ten tweede door het gebruik dat uitbaters van hernieuwbare energie zoals windmolenparken maken van die batterijparken. Ze slaan stroom op en geven die pas vrij als de prijzen hoog genoeg zijn. Zo komt de – zogezegd – ‘goedkopere hernieuwbare energie’, als duurdere stroom op de facturen van de huishoudens en bedrijven. De vraag is of de wetgever die gesubsidieerde batterijparken wil laten gebruiken om de stroomprijs te manipuleren. Maar dat debat wordt niet gevoerd. In plaats daarvan kibbelen ze over wie de subsidies moet geven, Vlaams of federaal.

Politieke problemen

Die batterijparken zijn dan ook een politiek probleem. Gaat Van der Straeten haar bevoegdheid te buiten? Bij de verdeling van de bevoegdheden was in de jaren '80 van waterstof of batterijen nog geen sprake. Dat dreigt voor bevoegdheidsdiscussies te zorgen bij zowat elk dossier. Ook hier.

Voor de opslag van energie heeft de Vlaamse overheid al beroep aangetekend bij het Grondwettelijk Hof in mei 2022. Vlaams minister van Energie Zuhal Demir (N-VA) beweerde dat haar federale collega Tinne Van der Straeten (Groen) haar bevoegdheden te buiten ging wanneer ze vergunningsverplichtingen oplegde voor batterijen. Daarmee vecht de Vlaamse regering een stuk aan van het federale subsidiemechanisme om de sluiting van de kerncentrales op te vangen. Daarbij kwamen naast nieuwe gascentrales ook batterijparken in aanmerking voor subsidies om te garanderen dat het licht blijft branden.

Naast batterijparken levert ook het andere energiewondermiddel, waterstof, politieke problemen op. De federale regering gaat verder met een waterstofwet en de Vlaamse overheid zal ook daar beroep aantekenen bij het Grondwettelijk Hof. De huidige strijd gaat over meer dan enkel evolutie in het energiebeleid. Van der Straeten wil alles zoveel mogelijk op federaal niveau houden via de FOD Economie. Demir wil hetzelfde via haar Vlaamse administratie.

Steun en subsidies van/voor iedereen!

Op zich zijn die ruzies niet zo verwonderlijk. Vlaanderen subsidieert al langer thuisbatterijen. Kleinschalige projecten zijn sowieso een Vlaamse bevoegdheid. Maar Vlaanderen geeft ook veel steun aan grootschalige projecten.

Directe of indirecte steun gaat nu al naar projecten zoals die van de NV Terhills, een participatie van de Limburgse Reconvertiemaatschappij. Terhills baat batterijparken uit, waaronder een groot project in de provincie Luxemburg. In de raad van bestuur van Terhills zetelen politici zoals Frieda Brepoels (N-VA), Armand Ghyssens (Vooruit) en Georgens Lenssens (Open Vld). Het overgedragen verlies in 2021 was volgens de laatst gepubliceerde balans meer dan 9 miljoen euro. In dat boekjaar bedroeg het verlies 179.978 euro. Terhills ontving 2,5 miljoen kapitaalsubsidies op een omzet van 4,7 miljoen euro. De eigenlijk doelstelling is de voormalige mijnsite van Eisden ontwikkelen.

De federale regering vindt dat batterijen goed zijn voor de leveringszekerheid en gaf daarom subsidies via het *capacity remuneration mechanism* (CRM). Die organiseert Elia in opdracht van de FOD Economie. Bronnen in het kabinet Demir bevestigen dat het mag dat een batterij zowel van de Vlaamse als de federale overheid subsidies kan krijgen. Dat kan omdat Elia in haar subsidies expliciet verwijst naar de opdracht van de federale regering in het kader van de leveringszekerheid. De federale regering zou dus kunnen zeggen dat de Vlaamse regering de leveringszekerheid wil saboteren als ze beroep aantekent bij het Grondwettelijk Hof.

Uw geld

Wie geen geld krijgt voor energie in de vorm van gas, batterijen, windmolens, waterstof enzovoort is 'eigenlijk een dommerik', aldus een bron binnen het de Vlaamse administratie

De slotsom is dat de hele sector draait op overheidsgeld. Wie geen geld krijgt voor energie in de vorm van gas, batterijen, windmolens, waterstof enzovoort is 'eigenlijk een dommerik', aldus een bron binnen het de Vlaamse administratie. Bij de bedrijven die meedingen zitten enerzijds snelle

jongens zoals het voormalige REstore dat in 2018 gekocht werd door [Centrica](#) (ontstaan uit British Gas). Anderzijds zijn een aantal businessplannen te linken aan politici met voorkennis. Miljoenen euro's subsidies lokken veel geïnteresseerden.

Maar wie te vroeg investeert riskeert zijn broek te scheuren. Batterijen zijn schitterend qua technologie en wellicht in de toekomst onmisbaar, maar dat wil niet zeggen dat je er geld mee kunt verdienen. Het aanbod groeit immers, maar de vraag blijft hetzelfde. 'De markt werkt en de kosten van Elia dalen', aldus een insider. Een deel van de investeerders in grootschalige batterijenparken, scheurde de afgelopen jaren zijn broek.

Een voorbeeld

Laten we enkele projecten bekijken. Het REstore-project kocht bij Tesla 140 batterijen. Het bedrijf schakelde die officieel in voor de primaire reserve van Elia, de hoogspanningsnetbeheerder. De 18 MW-batterij werd door REstore slim gecombineerd met andere industriële verbruikers in een grote 'virtuele centrale' van 30 à 40 MW om *onevenwichten* op het elektriciteitsnet te vermijden.

De Limburgse investeringsmaatschappij LRM was de investeerder achter het energieproject. Het batterijpark staat in de kmo-zone van Terhills in Dilsen-Stokkem en ging gepaard met een investering van 11 miljoen euro. LRM is de investeringsmaatschappij voor Limburg, ontstaan uit de

sluiting van de Limburgse mijnen. De raad van bestuur leest als een wie-is-wie van de Limburgse politiek.

Nog een voorbeeld

Het Waregemse energiebedrijf Yuso bv neemt binnenkort een mega-batterijinstallatie in gebruik in het Oost-Vlaamse Ruien. In het boekjaar 2021 bedroeg het overgedragen verlies 2 miljoen euro. Het verlies van het boekjaar bedroeg 317.083 euro. De brutomarge was 555.954 waarvan 150.000 euro niet recurrent. De omzet delen ze niet mee. Op de CRM-veiling in september 2021 werd Yuso weerhouden.

De batterijen en omvormers (*step up transformers*) staan op de site van een vijf jaar geleden afgebroken kolengestookte elektriciteitscentrale van 800 MW. De capaciteit van het batterijenpark is 100 MW. Acht keer minder dan de afgebroken kolencentrale. De investering zou 25 miljoen euro bedragen.

Hoe werkt het zakenmodel van zo'n batterijpark? De batterijen slaan 'overtollige stroom' op om die bij 'tekorten' te leveren aan het net. Michel Verschuere van Yuso zei bij de lancering aan de pers het volgende: 'Vanmorgen was er een tekort aan wind en zaten we aan prijzen van 640 euro. Later was er overschot aan zon en de prijs zakte naar 140 euro. Het verschil kan door deze batterij gedekt worden'. In december zou het batterijpark in gebruik genomen worden. Eigenlijk gaat het dus om de stroomprijzen die elk kwartier veranderen hoog te houden voor de klant die stroom produceert.

Echt veel heeft zoiets niet met leveringszekerheid te maken. Dit gaat dus over het optimaliseren van de winst van uitbaters van windmolenparken.